

18 Νοεμβρίου. Στρατιῶται Ἕλληνες ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀρδηττοῦ ἀμυνόμενοι.

ΤΡΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΡΕΙΣ ἐκθέσεις, τριῶν τοπιογράφων, ἡρίθμησε ταυτοχρόνως ὁ τελευταῖος μὴν τοῦ ἔτους. Μίαν συνολικὴν τοῦ κ. Ὁθωναίου, καὶ δύο ἐργαστηριακάς τῶν κ.κ. Μποκατσιάμπη καὶ Ε. Ὡμοπούλου.

Εἰς τὴν εἰδικὴν πλοῦσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» ὁ ζωγράφος κ. Ν. Ὁθωναῖος εἰς μίαν ἐκθεσιν γενικὴν τῶν ἔργων του, ἥς τὰς εἰσπράξεις διέθεσεν ὑπὲρ τῆς σχολῆς τῶν Ἀπόρων Παίδων, συνεκέντρωσε 83 ἔργα, παλαιὰ καὶ νεώτερα. Ὅλα σχεδὸν εἶναι ἐλαιογραφαί, εἰκονίζουσι δὲ τὴν χωρικὴν ζωὴν. Ἀπόψεις νήσων, μοναστήρια, αὐλαί, κότες, πρόβατα, πεύκα, ἁμμουδιαί, κύματα, εἶνε ὁ κύκλος περὶ ὃν στρέφεται ὁ καλλιτέχνης. Ἡ ὑπαίθριος ζωὴ, τὸ δένδρον καὶ ἡ θάλασσα, τὸν ἐλκύουν ἐναμίλλως. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον παρουσιάζει ἐκ πρώτης ὀψεως ἡ ἐκθεσις τοῦ κ. Ὁθωναίου εἶνε ἓνα χρῶμα μάλλον σκιερὸν, μελαγχολικόν. Ὅλκιγα σχετικῶς εἶνε τὰ ἔργα τὰ ὅποια εἶνε πλημμυρισμένα ἀπὸ τὸ δυνατόν, τὸ ἐκλαμπρὸν Ἑλληνικὸν φῶς. Καὶ ἔργα μὲν τινα, τὰ ὅποια εἰργάσθη ὁ καλλιτέχνης εἰς τὴν Γερμανίαν εὐλόγως ἀποτυπώνουν τοῦ περιβάλλοντος ἐκεῖνου τὴν σκιερότητα.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα, ἐδῶ ἐργασμένα, δὲν ἀπεμακρύνθη ἀτυχῶς τῆς ἐντυπώσεως ἐκεῖνης, ὅπως εἰς τὸ «Πανηγυρί».

Ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων ἔργων — δὲν θὰ ἀναφέρω τὰ παλαιότερα — ἡ «Αὐλὴ» μὲ μίαν χωρικὴν καθισμένην δίπλα στὴν ὄρνιθάν της, εἶνε κάλλιστα ἐργασμένη καὶ Ἑλληνικωτάτη. Ἡ «Καλογηρικὴ ζωὴ» μὲ καλογήρους, τῶν ὁποίων ἡ μονότονος καὶ νωρζελὴς ζωὴ εἰκονίζεται χαρακτηριστικῶς, ἐπίσης εἶνε ἔργον ἀξίον πολλῆς προσοχῆς. Τὰ Σπίτια τοῦ Πόρου καὶ τὸ Ναυπηγεῖον, μὲ τὸ ζωηρόν χρῶμα τῶν εἶνε γεμάτα ζωὴν. Ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως, εἰς τὴν ἀπαλότητα τοῦ χρώματος δὲν ὑπελείφθη ὁ καλλιτέχνης καὶ μᾶς δίδει τοὺς ποιητικοὺς πίνακας «Γιὰ τὴ στάνη» καὶ τὴν «Ἐπιστροφὴν». Τὸ νεωτεριστικὸν «Κοπάδι», ἡ τεφρόχρους «Συνερίξ», «Στὸν κήπον» — μιὰ χειράμαξα εἰς ἐν ὀλοπράσινον κήπον — εἶνε ἐπίσης ἀπὸ τὰ καλὰ ἔργα του. Τρία ἄλλα, κάμνουν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν διὰ τὸν ἐμπρεσιονισμόν. Μία σπατάλη φωτὸς καὶ μίαν ἐλευθερίαν πρωτότυπος εἰς τὸν χρωστήρα. Εἶνε αὐτὰ ἡ Κότες, Στὴ ἐξώπορτα καὶ τὸ Τάϊσμα. Καὶ οἱ δύο μικρότεροι πίνακες, οἱ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἀγορασθέντες, ὁ Κάθος τοῦ Πόρου καὶ τὸ Χωριατόσιπτο ἔχουν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα, ἰδίως τὸ πρῶτον, ἓνα δένδρον κεκλιμένον ἐπὶ τῶν ἐρυθρωπῶν βράχων ἐνῷ κάτω

ή θάλασσα εἶνε ἀφρισμένη καὶ ὕψηλὸν ροδίζει· μικρὸν σύννεφον·

Ἐκ τῶν θαλασσογραφιῶν, ἡ Τρικυμία—ἐνα γραφικώτατον σπάσιμον κυμάτων—καὶ ἡ Ἀμμουδιά (ἀρ. 23) εἶνε τὰ καλλίτερα.

Ὁ καλλιτέχνης ἴσως διὰ τὴν παρουσιάστη ποιητικώτεραν τὴν ἐκθεσιν, συγκατένευσε νὰ ἐκθέσῃ καὶ πίνακας ἀδικούντας τὸ τάλαντόν του. Ὁ Εὐζωνος, τὸ Φθινόπωρον, ἡ Ἀνάπαυσις—μία γυναῖκα ἀκαλαίσθητως ἐξηπλωμένη—, τὸ Τρεχαντήρι, καὶ αὕτῃ ἡ Παραλία τοῦ Ἀγ. Κοσμά ἡμπορούσαν νὰ λείψουν.

Εἰς τὴν αἵθουσαν ἐτέθησαν διακοσμητικῶς καὶ ὀκτὼ ἔργα τοῦ γλύπτου κ. Τόμπρου. Τὸ καλλίτερον εἶνε μία σπουδὴ γυναικεῖου σώματος· εἰς τὴν ἰσχύνητα τῶν μελῶν καὶ τὴν ἐκφρασιν τοῦ προσώπου διαφαίνονται ὁ ψυχικὸς πόνος. Ἀρίστη σπουδὴ εἶνε καὶ ἓνας πλαστικώτατος ἀνδρικός κορμός. Τὸ ἀνάγλυφον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως δὲν ἱκανοποιεῖ πολὺ τὸν θεατὴν, ὅστις δὲν βλέπει ἐν αὐτῷ τὸν Ἀρχιστράτηγον.

Τὴν ἐκθεσιν ἐπεσκέφθησαν οἱ Βασιλεῖς, ὁ Διάδοχος, οἱ πρίγκηπες ἀγοράσαντες καὶ ἔργα. Ἐν ὅλῳ ἐπωλήθησαν 28 πίνακες. Ἀγοράσται ἡ κόμησση Ριανκούρ, οἱ κ. κ. Μπενάκης, Νικολαΐδης, Λαμπάς, Ἐμπειρικός, Μακχᾶς καὶ ὁ ἐφοπλιστὴς κ. Σαλιάρης, ἀγοράσας 7 πίνακας.

✽

Ὁ κ. Μποκατσιάμπης εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν πάντοτε, ἐκθέτει ἀθροῦτως τὰ ἔργα τῆς νέας ἐκάστοτε παραγωγῆς. Ἡ προσφιλὴς του Κέρκυρα τὸν ἐμπνέει καὶ πάλιν, ἀλλὰ καὶ Ἑλβετικά ἀπόψεις δὲν λείπουν. Τὰ νέα ἔργα του, περὶ τὰ τεσσαράκοντα, τὰ πλείστα ὑδατογραφίαι, δεικνύουν διαφορετικὸν ἐφέτος τὸν καλλιτέχνην, ὡς πρὸς τὴν τεχνотροπίαν, νεωτεριστικώτερον, ἰδίως εἰς τὴν «Παραλίαν τοῦ Μαντουκίου», εἰς τὸν «Βροχερὸν καιρὸν»—μία δυνατὴ ἐλαιογραφία ἐν ᾗ συγχεόμενον τὸ κυανὸν χρῶμα θαλάσσης καὶ οὐρανοῦ πλαισιώνει πλοῖα—καὶ εἰς τὸ Καλαφάτισμα τῆς βάρκας. Ὁ λιμὴν Κερκύρας, ἡ ποιητικὴ ἀπόψις τῶν Ἀγίων Δέκα, τὸ *Mon Repos* τῆς Κερκύρας μὲ τὸ δυνατόν *contrasto* τῶν χρωμάτων, τὸ Δάσος, ἡ Δύσις—ἐν κίτρινον βάθος μέσα εἰς μίαν ἄφρονον βλάστησιν—εἶνε ἀπὸ τὰ ωραιότερα ἔργα τοῦ συμπαθοῦς καλλιτέχνου.

Ἐλαχίστας προσωπογραφίας ἐκθέτει. Μία ωραία κεφαλὴ νέας γυναικὸς ἔχει θέλγουσαν ἀπλότητα, ἀλλ' ἐξαιρετικῶς ἐπιτυχὴς εἶνε ἡ «Κόρη τῶν Ἀθηνῶν», ποιητικωτάτη, μὲ τὰ χαμηλωμένα μάτια, μὲ τὴν Ἑλληνικωτάτην κατατομήν, τὸ παλαιὸν ἐνδυμα καὶ τὴν παρθενικὴν ἐκφρασιν.

Ἐν γένει, καὶ εἰς τὰ ἐφετεινὰ ἔργα τοῦ κ. Μποκατσιάμπη κυριαρχεῖ ἡ ἁρμονία τῶν χρωμάτων καὶ ἡ λεπτότης τῆς ἀποδόσεως τῆς φύσεως εἰς τὰς ποικίλας αὐτῆς ἀποχρώσεις.

Ἔργα ἡγόρασαν ὁ ἵπωναύαρχος κ. Δούμανης, ἡ δεσποινὴς Βούρου τρία, καὶ ἄλλοι.

✽

Ὁ καθηγητὴς τοῦ ὑπαίθρου εἰς τὴν σχολὴν τῶν Καλῶν τεχνῶν κ. Ἐπαμ. Θωμόπουλος, ὅστις πρὸ μηνῶν διωργάνωτε ἰδίαν ἐκθεσιν, εἰς τὸ ἐργαστήριόν του τὸ ὅποιον τὸ πρῶτον ἦδη ἰδρύει ἐν Ἀθήναις, εἰς ἐν διαμέρισμα τῷ «Διονυσίων», ἐκθέτει 45 ἔργα νέα καὶ τινὰς παλαιὰς μικρὰς σπουδὰς. Τὸ ἐργαστήριον τοῦ κ. Θωμόπουλου, ὅλως καινουργές, μὲ διάκοσμον καθαρῶς χωριάτικον καὶ ἐξόχως καλαίσθητον, κατέστη τὸ ἐντευχτήριον λογίων καὶ καλλιτεχνῶν ἐτιμήθη δὲ καὶ δι' ἐπισκέψεως τοῦ πρίγκηπος Νικολάου.

Κυριαρχεῖ ἐκ τῶν νέων ἔργων ἡ «Ἠλιόχρη» θαυμάσιος πίναξ μιᾶς κόρης, ἣτις κρατεῖ προπορευομένης δύο αἶγας, ἐνῷ εἰς τὸ βῆθος διαφαίνονται οἰκίσκοι. Εἶνε μία προσεκτικωτάτη σπουδὴ τῶν ἐναλλαγῶν ἃς διδὼν τὸ κυανὸν χρῶμα καὶ τὸ πορτοκαλί, ἓνας συνδυασμὸς σύμφωνος πρὸς τὸ ὑπαίθριον φῶς τῆς ἡμέρας. Ἡ ἐντύπωσις ἦν διδὼν ὁ πίναξ αὐτὸς μὲ τὸ ἀγνότατον ζωηρὸν φῶς εἶνε μεγάλη. Ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας εἶνε καὶ ἡ «Τράτες»—μία ἀπεικόνισις ἐσπερινοῦ εἰς κόλπον τῶν Πατρῶν, μὲ τὰ δίκτυα ἀπλωμένα ἐπάνω εἰς τὰς ἀλιευτικὰς λέμβους. Ἡ τεχνотροπία, εἰς τὰς ποικίλας καὶ ποιητικὰς ἀποχρώσεις, δεικνύει τὴν ἱκανότητα τοῦ ζωγράφου, τὸν ὅποιον δὲν διαρεῦγουν τῆς ἑλλ. φύσεως τὰ μυστήρια. Τὸ «Σούρουπο»—ἐνα κοπάδι ἀποσταμένο κυριεῖ εἰς τὴν στάνην ὑπὸ τὸ σελήνῳ—ἡ Ζωὴ τοῦ χωριοῦ—γυναῖκες μιὰ νήβουσα, ἄλλη βαστάζουσα τὸ νεογνόν, παιδιὰ καὶ κότες, μία ἀπόψις ἐν συνόλῳ χαρακτηριστικὴ τῆς ὀρεινῆς ζωῆς—ἡ «Παληθοῦνα»—μία θάλασσα ἀφρισμένη, ἀπλουμένῃ μεταξὺ βραχυδῶν ἀποφύσεων καὶ δύο ἐν ἀπόπτῳ βουνῶν, τὰ «Πατάνια τὰ Μεντζενιώτικα»—μία δύσις μὲ χωρικάς αἰ ἀποῖαι πλένουν, ἐν νεωτεριστικῇ τεχνотροπία—τὰ «Μέντζενα» ἀπόψις τοῦ χωριοῦ διακρινομένη διὰ τὴν ἀρίστην προοπτικὴν, τέσσαρες σπουδαὶ κοκκῶν, ἐπιτυχεῖς ὡς πρὸς τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἀκρίθειαν τοῦ χρωματισμοῦ, ἡ Χωριατοπούλα—ποιητικωτάτη, καὶ ἡ Συντροφία στὸ δρόμο—μία χωριατοπούλα γυμνόπους συνοδεύουσα τὸ γαῖδουράκι τῆς καὶ τὴν καταίκα τῆς, εἶνε ἔργασίαι, αἱ ὁποῖαι φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς εὐκρινούς ἀντιλήψεως καὶ τῆς τεχνικῆς ἀποδόσεως.

Κ